

RATAVERKON VERKKOSELOSTUS AI KATAULUKAUDELLE 2019

Sisältö

1	VOIMASSAOLO JA MUUTOKSISTA TIEDOTTAMINEN.....	2
	MUUTOKSISTA TIEDOTTAMINEN.....	2
2	RATAVERKKO.....	2
	RATAVERKON KUVAUS, LAATU JA LAAJUUS.....	2
	RATAVERKON KÄYTTÄMISEN EDELLYTYKSET.....	2
	RATAVERKON KÄYTTÄMISEN RAJOITUKSET.....	3
	KALUSTOA KOSKEVAT VAATIMUKSET.....	3
	RATAVERKON LIIKENNÖINNIN PRIORITEETTISÄÄNNÖT.....	3
	RATAVERKON MUUTOKSET.....	3
3	RATAVERKON VAIHTO- JA RATATYÖN TURVALLISUUSOHJE.....	3
	HÄTÄTILANTEET.....	4
	PÄTEVYYDET JA KELPOISUUDET.....	4
	VAIHTOTYÖ.....	4
	LUPA VAIHTOTYÖN SUORITTAMISEEN.....	4
	RATATYÖ.....	4
	LUPA RATATYÖHÖN.....	5
	RATATYÖSTÄ ILMOITTAMINEN.....	5
	TULITYÖ.....	5
	VAJAATOIMINTATILANTEET.....	5
4	PALVELUPAIKKOJEN KÄYTTÖOIKEUS JA PALVELUJEN TARJOAMINEN.....	5
5	RATAVERKOLLE PÄÄSEMINEN.....	6
	TURVALLISUUSTODISTUKSEN JA RAUTATIEYRITYKSEN TOIMILUVAN HAKEMINEN.....	6
6	RATAVERKON KÄYTTÖSOPIMUS.....	6
7	RATAKAPASITEETTI.....	7
	KAPASITEETIN KUVAUS.....	7
	KAPASITEETIN VÄHIMMÄISKÄYTÖN KYNNYSMÄÄRÄ.....	7
	KAPASITEETTIPROSESSI.....	7
	KAPASITEETIN HAKEMINEN.....	8
	KAPASITEETIN JAKAMINEN.....	8
	KAPASITEETIN YHTEENSOVITTAMISMENETTELY.....	9
	KIIREELLISEN (AD HOC) KAPASITEETIN JAKAMINEN.....	9
	MAKSUT.....	9
8	VASTUUT JA ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN SEKÄ MUUTOKSENHAKUMENETTELY.....	9
9	YHTEYSTIEDOT.....	10

1 Voimassaolo ja muutoksista tiedottaminen

Tämä verkkoselostus on voimassa aikataulukauden 2019, 9.12.2018 – 14.12.2019.

Muutoksista tiedottaminen

Muutoksista tehdään merkintä tämän verkkoselostuksen etusivulle.

2 Rataverkko

Rataverkon kuvaus, laatu ja laajuus

HaminaKotka Sataman (jatkossa Satama) rataverkko on kuvattu raiteistokaavioissa (Haminan ja Kotkan raiteistokaaviot ovat tiedostoina Sataman internetsivuilla). Raiteistokaavioissa on annettu tiedot raiteiden teknisistä suurimmista nopeuksista ja akselipainoista sekä ohjaus-, hallinta- ja merkinantojärjestelmän laitteista.

Sataman rataverkolla ei ole sähköistettyjä raiteita.

Sataman rataverkolla suurin nopeus Kotkan liikennepaikan raiteilla 400 ja 401 on 35 km/h ja muulla rataverkolla 20 km/h.

Sataman rataverkko on toisen luokan liikenteenohjauksen aluetta.

Sataman rataverkolla kaluston suurin akselipaino on 250 kN.

Radan merkit sekä opasteet tarkoittavat samaa kuin Liikennevirasto ohjeistaa valtion rataverkolle.

Rataverkolla tehtävästä työstä aiheutuvat keskeytykset liikennöinnille ja kapasiteetin käyttämiselle merkitään valtion rataverkolle annetun ohjeen RATO 17, Radan merkit ja merkinnät, mukaisesti.

Rataverkon vaihdealueilla pienin kaarresäde on 150 m, raiteiden pienin kaarresäde on 200 m.

Rataverkolla raiteen pituuskaltevuus vähintään 20 m matkalla on enintään 5 ‰.

Rataverkon raiteiden pyöristyskaaren säteet ovat vähintään 500 m.

Rataverkon käyttämisen edellytykset

Liikennöinti edellyttää kohdan 6, "Rataverkon käyttö sopimus", mukaisen rataverkon käyttö sopimuksen tekemistä sekä kapasiteettia kohdassa 7, "Ratakapasiteetti" kuvatulla tavalla.

Liikennöinnissä on noudatettava kohdassa 3, "Rataverkon vaihtotyön ja ratatyön turvallisuusohje", annettuja ohjeita.

Rataverkon käyttämisen rajoitukset

Höyryveturilla ja sellaisella kalustolla, joka saattaisi aiheuttaa palovaaran, ei saa liikennöidä.

Rataverkon kunnossapitoon liittyvät työt voivat rajoittaa kapasiteetin käyttämistä.

Kalustoa koskevat vaatimukset

Rataverkolla saa liikennöidä kalustolla, jolla on käyttöönottolupa ja joka on merkitty Liikenteen turvallisuusviraston kalustorekisteriin, poikkeuksena höyryveturit ja sellainen kalusto, joka saattaisi aiheuttaa palovaaran, jolla ei saa liikennöidä.

Rataverkon liikennöinnin prioriteettisäännöt

Rataverkko on toisen luokan liikenteenohjauksen aluetta.

Rautatieliikenteen harjoittajat tarvittaessa sopivat keskenään liikennöinnistään.

Rataverkon muutokset

Satama selvittää aikataulukauden 2019 aikana kapasiteetista perittävien maksujen perusteet.

3 Rataverkon vaihto- ja ratatyön turvallisuusohje

Tätä ohjetta on noudatettava vaihto- ja ratatyössä Haminan ja Kotkan liikennepaikoilla Sataman rataverkon haltijuuteen kuuluvilla alueilla.

Ratatyö tässä ohjeessa tarkoittaa työtä (myös kunnossapitotyö), joka:

- tehdään siten, että kone tai sen osa saattaa ulottua raiteen aukean tilan ulottumaan,
- vaikuttaa radan rakenteeseen,
- kohdistuu turvalaitteeseen,
- edellyttää liikennöinnin keskeyttämistä työturvallisuuden takia tai muuten vaikuttaa liikennöintiin tai
- vaikuttaa vaunujen purkamiseen tai kuormaamiseen.

Operointikielenä on käytettävä suomea.

Kaikesta raiteisiin ja niiden laitteisiin liittyvistä vioista ja poikkeamista sekä asioista, jotka voivat vaarantaa liikennöinnin tai vaunujen purkamisen tai kuormaamisen, on ilmoitettava Sataman vuoro esimiehelle, joka huolehtii asian tiedottamisesta tarvittaville tahoille.

Hätätilanteet

Onnettomuus- ja vaaratilanteesta on ensin ilmoitettava yleiseen hätänumeroon 112 ja sen jälkeen Sataman vuoro esimiehelle.

Pätevyudet ja kelpoisuudet

Rautatieliikenteen harjoittajan ja ratatyöstä vastuullisen tahon on varmistettava, että heidän liikenneturvallisuustehtävää tekevällä henkilöstöllään on voimassa oleva kelpoisuus kyseiseen tehtävään.

Vaihtotyö

Vaihtotyössä on noudatettava, mitä Liikennevirasto ohjeistaa vaihtotyöstä valtion rataverkolla sekä Liikenteen turvallisuusviraston määräyksiä.

Vaihteet ja raiteensulut, sekä vastaavat laitteet on niiden käyttämisen jälkeen palautettava perusasentoihinsa. Perusasennot on merkitty vaihteen ja raiteensulun merkkeihin.

Kaluston paikallaan pysyminen on varmistettava, tarvittaessa pysäytyskengillä tai vastaavalla tavalla.

Vaihtotyössä on käytettävä kaluston käyttöjarruja.

Kalustoa saa pysäköidä vain kapasiteettialueella.

Kalustoa ei saa pysäköidä siten, että se estää liikenteen paloteillä, rautatien tasoristeyksissä, alueilla, jotka on tarkoitettu tieliikenteen käyttöön raiteiden ylittämistä varten, tai vaihdealueilla.

Lupa vaihtotyön suorittamiseen

Rautatieliikenteen harjoittajalla on lupa rataverkon käyttö sopimuksen mukaiseen vaihtotyöhön.

Ratatyö

Ratatyötä saa tehdä Sataman ratatyöstä vastaavaksi nimeämän henkilön turvaamana tai hänen luvallaan. Sataman ratatyöstä vastaavat henkilöt nimeää Sataman liikennejohtaja.

Ratatyöstä vastuullisen tahon on ennen työn aloittamista ja tarvittaessa myös työn aikana perehdytettävä ratatyöhön osallistuva henkilöstönsä tähän ohjeeseen ja kyseisen työn olosuhteisiin sekä työhön liittyviin vaaroihin.

Ratatyössä on noudatettava Sataman kunnossapitosuunnitelmaa.

Ratatyöstä vastuullisen tahon on:

- Varmistettava ratatyön suojaaminen siten, että siitä ei aiheudu vaaraa liikennöinnille.
- Tarvittaessa estettävä liikennöinti.
- Varmistettava, että ennen liikennöinnin sallimista, ratatyön kohteena ollut alue on Sataman kunnossapitosuunnitelman mukaisessa kunnossa.

Lupa ratatyöhön

Lupa ratatyöhön on Sataman ratatyöstä vastaavaksi henkilöksi nimeämällä sekä taholla, jolle hän on antanut luvan.

Ratatyöstä ilmoittaminen

Ratatyöstä vastuullisen tahon on ilmoitettava heti kun mahdollista Sataman vuoro esimiehelle vai ratatyöstä vastaavalle henkilölle ratatyön aikana tapahtuvista muutoksista:

- raiteiden liikennöintiin tai käytettävyyteen,
- työn keston,
- työn päättymiseen sekä
- työstä vastaavan tahon yhteystietojen muuttumisesta.

Tulityö

Tulityöhön on saatava kirjallinen lupa Sataman ratatyöstä vastaavaksi henkilöksi nimeämältä.

Vajaatoimintatilanteet

Rautatien tasoristeyksen varoituslaitoksen häiriötilanteesta on ilmoitettava Sataman vuoro esimiehelle.

Vaihteen aukiajosta on ilmoitettava Sataman vuoro esimiehelle.

Vaihteen aukiajon jälkeen kuljettajan, vaihtotyöstä vastaavan tahon tai Sataman ratatyöstä vastaavaksi henkilöksi nimeämän on silmämääräisesti tarkastettava, voiko vaihteessa liikennöidä. Tarkastuksen perusteella kuljettajan, vaihtotyöstä vastaavan tahon tai Sataman ratatyöstä vastaavaksi henkilöksi nimeämän on estettävä vaihto- ja ratatyö vaihteessa (tarvittaessa Seislevyllä) tai, ellei hän havaitse syytä joka estää vaihto- tai ratatyön, varmistettava että vaihteessa vaihto- ja ratatyö tehdään enintään nopeudella 5 km/h ennen Sataman tekemää tarkastusta (tarvittaessa on asennettava erityiskohteen nopeusmerkki).

4 Palvelupaikkojen käyttöoikeus ja palvelujen tarjoaminen

Rataverkolla ei ole palveluja.

5 Rataverkolle pääseminen

Rataverkolla saa liikennöidä rautatieliikenteen harjoittaja, jolla on turvallisuustodistus ja joka on tehnyt rataverkon käyttösopimuksen.

Rautatieliikenteen harjoittajalla tulee olla rautatielain mukainen riittävä vastuuvakuutus tai muu sitä vastaava järjestely.

Turvallisuustodistuksen ja rautatieyrityksen toimiluvan hakeminen

Tiedot turvallisuustodistuksen ja toimiluvan hakemisesta ovat maksutta saatavilla verkkosivustolta <http://www.rautatiemarkkinoille.fi>.

6 Rataverkon käyttösopimus

Liikennöintiä ei saa aloittaa ennen kuin rataverkon käyttösopimus on allekirjoitettu.

Rautatieliikenteen harjoittajan, jolla on kapasiteettia, on ilmoitettava käyttösopimuksen tekemisen tarpeestaan Sataman liikennejohtajalle viimeistään 30.6.2018.

Rautatieliikenteen harjoittajan, jolla on tarve saada kiireellistä (Ad hoc) kapasiteettia, on ilmoitettava Sataman liikennejohtajalle liikennöinti- ja kapasiteettitarpeestaan vähintään 3 vuorokautta ennen aiotun liikennöinnin aloittamista.

Käyttösopimuksella sovitaan siitä, että rautatieliikenteen harjoittaja sitoutuu noudattamaan verkkoselostuksessa kohdassa 3, "Rataverkon vaihtotyön ja ratatyön turvallisuusohje", annettuja rataverkon haltijan turvallisuusohjeita sekä kohdassa 2, "Rataverkko", rautatieliikenteen harjoittamiseen kohdistuvia rajoitteita ja vaatimuksia sekä tekemään vaihtotyötä ja pysäköimään kalustoaan vain ratakapasiteettinsa mukaisesti. Käyttösopimuksella sovitaan myös rautatiekaluston raivaamisesta onnettomuus-/vauriotilanteissa.

Käyttösopimus tehdään aikataulukausittain. Satama voi irtisanoa käyttösopimuksen päättymään välittömästi, jos rautatieliikenteen harjoittaja ei noudata käyttösopimuksessa mainittuja ehtoja.

Rautatieliikenteen harjoittajan on ilmoitettava, jos sillä ei enää ole liikennöintitarvetta, ja aika, jolloin liikennöinti päättyy. Rautatieliikenteen harjoittajan ilmoittama liikennöinnin päättymisen aika on samalla ilmoitus käyttösopimuksen irtisanomisesta.

Tarvittaessa Satama ilmoittaa käyttösopimukseen tarvittavien päivitysten ja muutosten tekemisen tarpeesta. Käyttösopimusrunko on tiedostona Sataman internetsivuilla.

7 Ratakapasiteetti

Kapasiteetin kuvaus

Rataverkon kapasiteettialueille myönnetään kapasiteettia vaihtotyötä varten, joka oikeuttaa myös pysäköimään rautatiekalustoa. Kapasiteettialueet on kuvattu osana Sataman kapasiteettikuvausta nettisivuilla.

Kapasiteettia voi hakea rautatieliikenteen harjoittaja, jolla on turvallisuustodistus, ja rautatiealan koulutuslaitos koulutustoimintaansa varten sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 913/2010 tarkoitettu hakija.

Kapasiteetin haltijan on viipymättä ilmoitettava käyttämättömäksi jäävästä kapasiteetista Sataman liikennejohtajalle.

Satama voi tarvittaessa peruuttaa kapasiteetin kuultuaan kyseistä toimijaa, jos kapasiteetin haltija menettää turvallisuustodituksensa tai käyttää kapasiteettia väärin tai tekee vaihtotyötä ja/tai pysäköi rautatiekalustoa ilman kapasiteettia.

Satama voi tilapäisesti poistaa kapasiteetin käytöstä kokonaan tai osittain johtuen rataverkon teknisestä viasta, onnettomuudesta tai vauriosta. Näissä tilanteissa Satama tarvittaessa tarjoaa vaihtoehtoja kapasiteettia, jos se on mahdollista.

Kapasiteetti ja siitä rataverkon Sataman kunnossapitoa varten varattu osa sekä mahdollinen myöhemmin kiireellisenä kapasiteettina jaettavaksi jätetty varakapasiteetti on kuvattu Sataman internetsivuilla.

Kapasiteetin vähimmäiskäytön kynnysmäärä

Kapasiteetin käyttämiselle ei ole vähimmäiskäytön kynnysmäärää.

Kapasiteettiprosessi

8.12.2017, kapasiteetti julkaistaan verkkoselostuksen julkaisemisen yhteydessä.

9.1.2018, Satama järjestää informaatio- ja keskustelutilaisuuden kapasiteetista kiinnostuneille rautatieliikenteen harjoittajille sekä rataverkon haltijoille. Tilaisuudessa käydään läpi kapasiteetin hakemisen yksityiskohdat. Osallistumisesta on ilmoitettava 4.1.2018 mennessä Sataman liikennejohtajalle.

9.4.2018, kapasiteetin hakeminen päättyy. Ilmoitus on lähetettävä sähköisenä Sataman liikennejohtajalle.

20.4.2018 Satama julkaisee kapasiteettihakemukset internetsivuillaan (linkki).

24.4.2018, Satama järjestää informaatio- ja keskustelutilaisuuden kapasiteettia hakeneille kapasiteettitarpeiden yhteensovittamiseksi. Tilaisuuden paikka ja aika ilmoitetaan kapasiteettia hakeneille.

Tarvittaessa 8.5.2018 Satama järjestää informaatio- ja keskustelutilaisuuden kapasiteettia hakeneille kapasiteettitarpeiden yhteensovittamiseksi. Tilaisuuden paikka ja aika ilmoitetaan kapasiteettia hakeneille.

1.6.2018 Satama julkaisee päätöksen kapasiteetin jakamisesta. Päätös on nähtävillä osana kapasiteetin kuvausta Sataman nettisivuilla.

30.6.2018 rautatieliikenteen harjoittajan, jolla on kapasiteettia, rataverkon käyttösopimuksen tekemisen tarpeen ilmoittaminen päättyy.

26.11.2018 Satama ilmoittaa, muuttaako se kapasiteetin jakamisesta tekemäänsä päätöstä, ja jos muuttaa niin, koska muutokset tulevat voimaan.

Kapasiteetin hakeminen

Hakemus pitää tehdä vähintään kuuden (6) ja enintään kahdentoista (12) tunnin aikajaksoina kapasiteettialueisiin kohdistettuina. Kapasiteettialueet on kuvattu Sataman internetsivuilla. Aikajaksot voivat olla peräkkäisiä.

Hakemuksessa on esitettävä kuukausittainen arvio rataverkolle tulevan liikkuvan kaluston bruttopainosta ja kalustoyksiköiden määrästä.

Hakemuksessa on myös kuvattava, tarvitaanko kapasiteettia (kapasiteetin prioriteetti):

- 1) satamassa suoraan laivaan/laivasta kuormattavalle/purettavalle tavaralle,
- 2) satamassa laivaan/laivasta kuormattavalle/purettavalle ja tätä tarkoitusta varten varastoitavalle tavaralle
- 3) satamassa varastoitavalle tai siirtokuormattavalle tavaralle, joka ei ole laivaan/laivasta kuormattavaa/purettavaa tavaraa vai
- 4) rautatiealan koulutuslaitoksen koulustoimintaa varten tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 913/2010 tarkoitettua hakijaa varten.

Kapasiteetin jakaminen

Kapasiteetti jaetaan kapasiteettihakemusten yhteensovittamisesta käytyjen neuvottelujen jälkeen.

Kapasiteetti, jota tarvitaan Satamassa suoraan laivaan/laivasta kuormattavalle/purettavalle tavaralle, katsotaan tärkeimmäksi.

Kapasiteetti, jota tarvitaan Satamassa laivaan/laivasta kuormattavalle/purettavalle ja tätä tarkoitusta varten varastoitavalle tavaralle, katsotaan toiseksi tärkeimmäksi.

Kapasiteetti, jota tarvitaan Satamassa varastoitavalle tai siirtokuormattavalle tavaralle, joka ei ole laivaan/laivasta kuormattavaa/purettavaa tavaraa katsotaan kolmanneksi tärkeimmäksi.

Rautatiealan koulutuslaitoksen koulutustoimintaa varten ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 913/2010 tarkoitetun hakijan kapasiteettitarve katsotaan vähiten tärkeäksi.

Kaikille kapasiteettia hakeneille jaetaan kapasiteettia.

Päällekkäiset kapasiteettitarpeet tarvittaessa sovitaan lyhentämällä tai siirtämällä kapasiteettiaikajaksoja.

Kapasiteetin yhteensovittamismenettely

Yhteensovittamismenettely on neuvottelu, jossa Satama tarvittaessa ehdottaa vaihtoehtoja kapasiteettia, joka eroaa haetusta kapasiteetista.

Kiireellisen (Ad hoc) kapasiteetin jakaminen

Kiireellisen kapasiteetin tarpeesta on ilmoitettava Sataman liikennejohtajalle vähintään 7 vuorokautta ennen aiotun liikennöinnin aloittamista.

Satama antaa päätöksen kiireellisestä kapasiteetista viiden työpäivän kuluessa ilmoituksen saamisesta.

Kiireellinen kapasiteetti myönnetään sitä ensin hakeneelle, jos kyseiseen tarpeeseen on osoitettavissa kapasiteettia.

Kiireellisenä haettava kapasiteetti on kuvattu osana kapasiteetin kuvausta Sataman nettisivuilla.

Maksut

Rataverkon kapasiteetista ei peritä maksua.

8 Vastuut ja erimielisyyksien ratkaiseminen sekä muutoksenhakumenettely

Rautatieliikenteen harjoittaja vastaa rataverkolle aiheuttamastaan vahingosta sekä Satamalle aiheutuvasta välillisestä vahingosta.

Ratatyön tekijä vastaa rataverkolle aiheuttamastaan vahingosta sekä Satamalle aiheutuvasta välillisestä vahingosta.

Rataverkon haltijana Satama vastaa rataverkon haltijuuteen kuuluvan tehtävän tai vastuun laiminlyönnistä rautatieliikenteen harjoittajan kalustolle tai kaluston kuormalle aiheutuvasta välittömästä vahingosta.

Erimielisyydet ja kapasiteetin käyttöoikeuteen liittyvät ristiriidat ratkaistaan ensisijaisesti neuvottelemalla.

Erimielisyys, jota ei ole saatu ratkaistua neuvottelemalla, ratkaistaan rautatielaissa muista erimielisyyksistä säädetyllä tavalla (73 §)

Sataman ratakapasiteetin jakamiseen liittyvistä päätöksistä voi hakea oikaisua rautatielaissa säädetyllä tavalla (72 §).

Satama ei korvaa tilapäisesti poistetun kapasiteetin käytöstä aiheutuvaa vahinkoa.

Muut erimielisyydet ratkaistaan Kymenlaakson käräjäoikeudessa.

9 Yhteystiedot

Kiireelliset asiat, Sataman vuoro esimies, 020 7908840, jatkuva päivystys.

Muut asiat, Sataman liikennejohtaja, 020 7908831.

Sataman ratatyöstä vastaava henkilö, Juha Reila, 020 7908825.